

sten potissimum elegerint, et clericis notum fecerint. A Promisit autem abbas et monachi sui, per manum nostram, quod tam in his quam in aliis quæ ad Bisuntinam dioccesim pertinent, Ecclesiæ Bisuntinæ, salvo ordine suo, obediant, et canonicos bannos, atque excommunicationes archiepiscopi et ministrorum ejus diligenter observent. Statuimus igitur, et apostolica auctoritate firmamus, ut definitio ista utrinque inconcussa servetur. Si quis vero hujus nostræ definitionis scienter temerator existiterit, nisi infra quadraginta dies post commotionem resipuerit, et ei cui injuriam intulerit amicabili compositione aut judicio competenti satisfecerit, læsæ apostolicæ majestatis reus habeatur.

Actum Lugduni publice, anno Incarnationis Domnicæ 1196, pridie Kal. Aprilis, Sabbato in Albis. B Hujus vero definitionis testes sunt isti: S. Hugonis Gratianopolitani episcopi; S. Irmionis Diensis episcopi; S. Lingonensis episcopi; S. Rostanni Lugdunensis archidiaconi, S. Theotardi Lugdunensis camerarii, S. Joceranni Lugdunensis cantoris, S. Godonis canonici et archipresbyteri, S. Mainerii decani Bisuntini, S. Hugonis, S. Stephani, S. Willelmi archidiaconi, S. Stephani cantoris, S. Hugonis archid. S. Jarentonis abbatis, S. Joffredi prioris, S. Hugonis monachi, S. alterius Hugonis de Berth monachi, S. Odonis monachi, S. Eurardi monachi.

XXIX.

Charta donationis ecclesiæ Sancti Joannis de Bruillolis ab Hugone archiepiscopo Lugdunensis Ecclesiæ, abbatæ Saviniensis.

(DE LA MURE, *Hist. ecclès. de Lyon*, p. 500, ex chartulario Saviniac., fol. 120.)

Archiepiscopus Hugo Lugdunensis Sancto Martino Saviniensi et domno Iterio abbati secundo et monachis ibi Deo servientibus ecclesiam Sancti Joannis de Bruillolis donavit atque laudavit sub testibus his: Girino Calvo, Girino capellano, Berardo Ursel, Cactardo, Bostanno, Ferlo. Willelmus d'Algerolis quoque et frater ejus Pontius pro se suisque parentibus partem quam in hac ecclesia possidebant dederunt Sancto Martino, et memorato abbati sine aliquo mu-

nere: reliquam partem Artaldus senex qui jure hæreditario suam esse dicebat, dedit similiter in capitulo Saviniensi coram abbate et fratribus. Willelmus de Malboson etiam quod in ipsa ecclesia quærebat sine ullo retentâ dedit atque wirpivit. Amblardus et Theotyrius Portati et Bosi quod illic visi erant habere, ex toto dedere. Qui hæc dona infregerit, sive calumniatus fuerit, anathema sit. Amen.

XXX.

Charta donationis ab archiepiscopo Hugone Lugdunensi abbatæ Saviniensis de capella S. Petri de Campeto.

(DE LA MURE, *ibid.*, ex chartulario ejusdem abbatæ, fol. 121.)

Domnus Hugo Lugdunensis archiepiscopus ecclesiam Sancti Laurentii, et capellam Sancti Petri Campopseti cum decimis et eorum appendiciis dedit atque laudavit Sancto Martino Saviniensi, et abbati Iterio secundo, monachisque inibi Deo famulantibus.

Signum Wigonis abbatis fratris ejus, Arberti archidiaconi, Girini Calvi, Girini capellani, Bostanni, Arberti archipresbyteri.

XXXI.

Charta donationis ecclesiæ de Bessennaco abbatæ Saviniacensi ab Hugone Ecclesiæ Lugdunensis archiepiscopo.

(DE LA MURE *ibid.*, ex chartulario abbatæ Saviniacensis.)

Lugdunensium archiepiscopus Hugo, Deo inspirante, ecclesiam de Bessennaco dedit Sancto Martino Saviniacensi et abbati Iterio secundo, monachisque ibidem degentibus. Huic ecclesiæ dominabantur Wigo Longus, Amblardus et Willelmus fratres illius, qui pro sua suorumque parentum redemptione absque ullo munere S. Martino Saviniacensi ex integro dederunt atque laudaverunt, teste Barnuino archipresbytero et Hugone de Lasney; Stephanus Nigellus partem quam ab uxore acceperat dedit in obitu suo Sancto Martino; testibus filiis ejus Willelmo et Stephano, necnon Stephano Willenco, et fratre ejus Hugone.

ANNO DOMINI MCVI

PETRUS ALPHONSI

EX JUDÆO CHRISTIANUS

INOTITIA HISTORICA ET LITTERARIA

(Bibliotheca Hispana vetus, auctore D. Antonio, III, 46)

Moyses, Hebræus natione sectaque, ab ea ad Christianismum conversus anno 1106, in urbe Osce regni Aragoniæ, ac PETRUS ALPHONSI nuncupatus,

eo quod in festo SS. apostolorum Petri et Pauli sacro tinctus lavacro Alphonsum Aragoniæ simul et Castellæ atque Legionis regem, cujus medicus fuit,

sponsorem aut susceptorem, sive ut vocat ipse spirituales patrem, habere meruit. Id quod expressissime idem narrat in prologo ejus dialogi, de quo paulo post dicemus. Hunc esse quem innumus Alphonsus de quo loquitur, tum ratio temporis, tum Hispaniæ imperatoris titulus, quo eum vocat, contra eos evincunt, qui Alphonsum Iujus nominis II Aragoniæ intelligunt, qui non ante annum sexagesimum tertium ejusdem sæculi regnum suum inchoavit. Nec minus virga censoria dignus est Petrus Amboesius, qui in præfatione Apologiæ pro Petro Abailardo, Alphonsum hunc regem optimum et mathematicum doctissimum appellat, confundens eum cum Alphonso X, Castellæ rege, Ferdinandi Sancti filio, Sapiente cognominato.

Baptismatis item locum Oscensem urbem ejus regi nobilissimam Sertorii academia, et longe plus sanctissimorum martyrum Laurentii Vincentique natalibus celeberrimam (1), unde domo idem forte Petrus noster Alphonsus fuit (2), corrupte *Ostam* vocat auctor *Magni Chronici Belgici* inter Scriptores rerum Germanicarum a Pistorio editi, dum anni 1101 gesta refert; atque eo corrupte magis Vincentius Bellovacensis, et S. Antoninus Florentinus, apud quos *Hostia* legitur. Male itidem Matthæus Palmerius in Chronico ad annum 1068 nostri meminit (3), qui ante sex tantum fuerat natus; anno enim 1106, quo in gremio Ecclesiæ fuit susceptus, quartum et quadragesimum, ut ipse ait, in ætate habebat. Quo autem nomine appellandus erit eorum crassissimus in panis error, qui uno et ultra sæculo antequam Dominicus, Prædicatorum sanctissimus parens, ordinem suum instituisset, Dominicano Prædicatorum ordini Petrum ascribit? Quem errorem Andreas Schotus in *Bibliotheca Hispana*, et Valerius Andreas Taxander in *Catalogo suo Hispanorum scriptorum* inadvertenter admisere. Scripsit, nomen suum a gentiliis suorum, qui ejus ad castra Christianorum transitum maligne interpretabantur, calumniis vindicaturus doctissime atque eruditissime:

Dialogos (sive dialogum in XII partes sive titulos distributum) in quibus impiæ Judæorum opiniones evidentissimæ, cum naturalis, tum cælestis philosophiæ argumens, confutantur, quædamque prophetarum abstrusiora loca explicantur. Quomodo nuncupati Coloniae primum ex Gymnici officina anno 1536, in-8°, prodire, ab Hermannio comite Nuenario Ecclesiæ Argentinensis præposito, viro doctissimo ac

A doctorum amicissimo sedulo conquisitum, et in bibliotheca tandem Corbeciensi repertum opus. Quod Moyses Judæus et Petrus Christianus, nempe is qui olim fuerat, cum eo qui jam esse cœperat, accuratissime pertexunt. In eo (auctor ait) omnium aliarum gentium credulitatis destructionem præposui: post hæc Christianam legem omnibus præstantiorem esse conclusi: ad ultimum etiam omnes cujuslibet Christianæ legis adversarii objectiones posui, positasque pro meo sapere cum ratione et auctoritate destruxi. Prodiit quoque in editionis *Bibliothecæ Veterum PP.* tomo XII, et in novissima Lugdunensi tomo XXI. Laudat hominem opusque sequentis sæculi scriptor Raymundus Martini, Dominicanus, in *Pugione fidei adversus Mauros et Judæos* (4), fuisse eum, priusquam Christianus fieret, magnum apud Judæos rabbinum asserens. Vincentius, uti diximus, Bellovacensis (5), et Antoninus Florentinus, et Matthæus Palmerius (6), Alphonsus item Spina *Fortaliti* fidei auctor (7), qui sapientissimum et eruditissimum, et Alphonsi imperatoris medicum, et venerabilem vocat: Valerius historiarum noster (8), Alphonsus Veneris (9), Jacobus Philippus Bergomensis (10), Paulus Langius (11), præter noviores Bibliothecarum editores, Possevinum, Schotum, Miræum et Hispanos historicos. Tribuitur quoque eidem a nonneminè (12)

De scientia et philosophia lib. I. Qui forsitan idem est cum libro *Disciplinæ*, ita ab eo appellati (13): cujus exemplum veteris valde scripturæ codex Vaticanus ms. 4161 conservat; cujus initium: *Dixit Petrus Alphonsus servus Jesu Christi, compositor hujus libri: Gratias ago Domino, etc.* Et mox: *Prologus libri Petri Alphonsi. Deus in hoc opusculo mihi sit in auxilium, qui me librum hunc componere et in latinum convertere compulit. Cum enim apud me sæpius, etc.* Et paulo inferius: *Propterea ego libellum, compegi, partim ex proverbii philosophorum, et suis castigationibus Arabicis, et fabulis, et usibus, partim ex animalium et volucrum similitudinibus, etc.* Principium libri: *Hoc philosophus qui lingua Arabica cognominatur Edrich, dixit filio suo, etc.* Et in fine est: *Explicit liber Petri Alphonsi, qui intitulatur Disciplina, prout habetur in proemio.* Character est lectu difficilis ob frequentes abbreviaturas, et æqualis, aut fere sæculo huic quo auctor vixit. *Dialogorum* ms. codicem Labbeus laudat in *Novæ Bibliothecæ mss. librorum* parte secunda, pag. 26 (14).

Liber de scientia et philosophia e quo, num idem sit cum opere ab ipso Petro Alfonso *Disciplina*, ab Oudino, Fabricio et aliis *De clericali disciplina* inscripto, Noster ambigit. Mihi utrumque idem videtur opus; nam in Escorialensi bibliotheca Lit. q. plut. 1, sub n. 14, notatum reperit: *Petri Adelfonsi, sive Alphonsi Oscensis opus Proverbiorum seu clericalis Disciplinæ*: quo loco in ejus bibliothecæ codicum recensione (tom. III Latinor., pag. 10, init.) hæc additi: *Tribus libris: Latino quidem sermone, sed Hebraici aut Arabici saporis.* Jure igitur *Disciplinæ* titulo, *Proverbiorum* titulus præponitur; nam ex proverbii philosophorum compactum opus ab ejus auctore dicitur. Exstat in regia Taurinensi tom. II, cod. DCCXXXVII, pag. 256, ac eodem atque apud Nostrum initio: *Dixit Petrus Adelfonsus, etc.* Itemque in Oxoniensi et Cantabrigiensi apud Oudinum t. II, pag. 993, col. 1, qui et *Logica* a Petro Alfonso conscriptam fuisse tradit, exstareque in bibliotheca regis Galliarum cod. 6279, eo tamen numero, atque in IV ejus Bibliothecæ tomi indicibus frustra quæsi; et puto Petri potius Hispani cognominati quam Petri Alphonsi Logica esse. Sanderus apud Fabricium *Biblioth. med. et inf. t. V, pag. 239*, eidem tribuit: *De abundantia in sermonibus ad omnem materiam.* In bibliotheca regis Galliarum t. IV, pag. 212, col. 1, cod. 6184, hæc legi quasi in eo codice contenta: *7. Fragmentum ex libro Petri Alphonsi contra Ju-*

(1) Quæ hæcenus hoc numero traduntur panegyrici mihi potius quam historiam videntur sapere: certe obrusam desiderant. Et mirandum sane quod Nostro, Catoniani alias supercilii critico, tam facile excederint.

(2) Ita credit Lanuza *Hist. de Aragon.*

(3) Et cum eo Paulus Langius in *Chronico Citizen.* et ad hunc ann.

(4) in par., dist. 3, cap. 4, pag. 540 editionis Parisinæ anni 1651.

(5) In *Spec. histor.*, par. II.

(6) In *Chron.* ad annum 1068.

(7) Lib. I, fol. 39, 65, et lib. III, col. 122, 128, 134, 137.

(8) Lib. VIII, tit. 6, cap. 9.

(9) In *Enchiridio.*

(10) *Supplém.* lib. 12, fol. 210.

(11) In *Chron. Citizen* ad annum 1068.

(12) Bergomensis ubi supra, Venero in *Enchiridio.*

(13) Vide infra notitiam libro *Disciplinæ clericalis* præmissam. EDIT. PATROLOGIÆ.

(14) Petri Alphonsi *Dialogorum* opus adversus Judæos non raro occurrit in celebrioribus mss. bibliothecis, varieque inscribitur. In Cottoniana, in *Galba*, cod. XV, pag. 68, col. 1: *Judaismus*. In Alnensi, Classi IV, Decur. 6, pag. 247, a Bosquiero: *De vera amicitia*. In Galliarum regis, t. III, pag. 252, cod. 2215: *De prophetiis Veteris Testamenti*. Non item